

konkurrenceevnepolitik give sig udslag i en stadig skævere fordeling af formuerne i samfundet.

Allerede i 1971 fremkom Socialdemokratiets ØD-forslag, der som forslag til lov om lønmodtagernes medejendomsret blev fremsat den 31. januar 1973, jf. Folketingstidende 1972-73, forhandlingerne sp. 3109 og 3725 samt tillæg A sp. 4693 og tillæg B sp. 2789. Efter lovforslaget skulle op til 5 pct. af lønsummen konverteres som lønmodtagerkapital - $\frac{2}{3}$ i virksomhederne og $\frac{1}{3}$ i en af alle lønmodtagere ejet fond. Tanken var allerede da både demokratisering og opsparing. Desværre udløste forslaget en gold debat for eller imod en »central fond« og kunne ikke samle den fornødne tilslutning i Folketinget. Derfor savnede den danske økonomi det værn under den økonomiske krise i slutningen af 70'erne, som en begyndende ØD-ordning ville have været.

Under indtryk af de forventede chokvirkninger af den anden bølge af olieprisstigninger, i 1979, tilrettelagde den daværende socialdemokratiske regering en samlet politik (december 1979), der på samme tid tog sigte på en hurtig opretning af konkurrenceevnen (indkomstpolitik kombineret med tilpasning af kronens kurs), en mere retfærdig fordeling af byrderne (skattereform) og en demokratisering af ejendomsretten (overskudsdeling).

Desværre lykkedes det kun at skabe tilstrækkelig tilslutning til konkurrenceevnepolitikken. Den fik til gengæld stor betydning. Trods de vanskelige vilkår under det økonomiske tilbageslag i 1980-1982 skete der en forholdsmæssig forbedring af den danske konkurrenceevne med 15-20 pct. i forhold til de lande, vi samarbejder med. Virkningen var, at Danmark i enestående grad var rustet til at udnytte den konjunkturoppgang, der satte ind fra begyndelsen af 1983.

Forslaget om obligatorisk og solidarisk overskudsdeling fra december 1979 hvilede på en meget virksomhedsorienteret model. Filosofien var, at demokratiseringen af ejendomsretten bedst giver mening, når den, så vidt muligt, forvaltes af dem, der selv står i produktionen.

Nærværende forslag bygger på en videreudvikling af 1979-forslagets principper om den størst mulige indflydelse til lønmodtagerne lokalt. Forslaget om opbygning af virksomhedsfonde og amtsfonde er i god harmoni med et udbredt ønske om en styrkelse af nærdemokratiet.

Selv om den nuværende regering har været begunstiget af et internationalt opsving, er de samlede balanceproblemer i den danske samfundsøkonomi stadig lige så store som ved regeringens tiltræden i efteråret 1982.

Båret frem af et internationalt rentefald og et voldsomt fald i opsparingen samtidig med et stort lånefinansieret forbrug er der sket en betydelig stigning i beskæftigelse, overskud og investeringer i dansk industri. Samtidig har vi oplevet et rekordstort betalingsbalanceunderskud. Produktiviteten i virksomhederne og konkurrenceevnen over for udlandet har imidlertid udviklet sig i negativ retning. På det seneste har der endog været tale om et direkte fald i dansk eksport.

Det samlede resultat af den udvikling, der har fundet sted gennem de seneste år, er blevet en betydelig skævere fordeling af indkomster og erhvervsformuer. I den private sektor er lønkvotén faldet betydeligt. Ejere af formueindkomster har gennem de seneste år sat sig på over halvdelen af den samlede indkomstudvikling.

Baggrunden for denne paradoksale udvikling er bl.a. en alt for lille forsknings- og udviklingsindsats i virksomhederne, en for ringe uddannelsesindsats og en usammenhængende erhvervs politik med en utilstrækkelig teknologisk indsats.

Socialdemokratiet har i sit oplæg til »en målrettet erhvervs politik« fremlagt en række forslag, som kan vende den negative udvikling.

Forslaget om obligatorisk overskudsdeling er et vigtigt element heri.

Socialdemokratiets forslag om overskudsdeling sætter en proces i gang, hvorefter virksomhederne bliver bedre konsolideret, samtidig med at ejendomsretten og dermed beslutningsretten bliver mere ligeligt fordelt.

Efter forslaget sikres lønmodtagerne medejendomsret til erhvervslivets kapital gennem en obligatorisk overskudsdeling. Lønmodtagernes medejendomsret baseres på en andel af virksomhedernes regnskabsmæssige overskud. Overskudsdelingen omfatter alle virksomheder uanset ejerform, ejerkreds og størrelse.

For offentligt ansatte udreder staten til ordningen et bidrag, der pr. ansat svarer til den gennemsnitlige overskudsandel for ansatte i den private sektor.

På virksomheder med 10 ansatte og derover bindes pengene som lønmodtagerkapital i virksomhederne med samme indflydelse som den øvrige ejerkapital. Dette sker i form af oprettelse af en selvstændig virksomhedsfond forvaltet af de ansatte i fællesskab. Betingelserne herfor aftales direkte mellem de ansatte og virksomhedens ejer. I mindre virksomheder kan kapitalen, hvis enighed opnås, blive i virksomheden på særlige vilkår.

For at give lønmodtagerne indflydelse på erhvervsudviklingen lokalt og for at fremme et sam-